



Instytut Statystyki i Demografii SGH



Komitet Nauk Demograficznych PAN

# Proces odtwarzania pokoleń w Polsce w XXI w. - faza przejścia demograficznego czy kryzys demograficzny?

Irena E.Kotowska

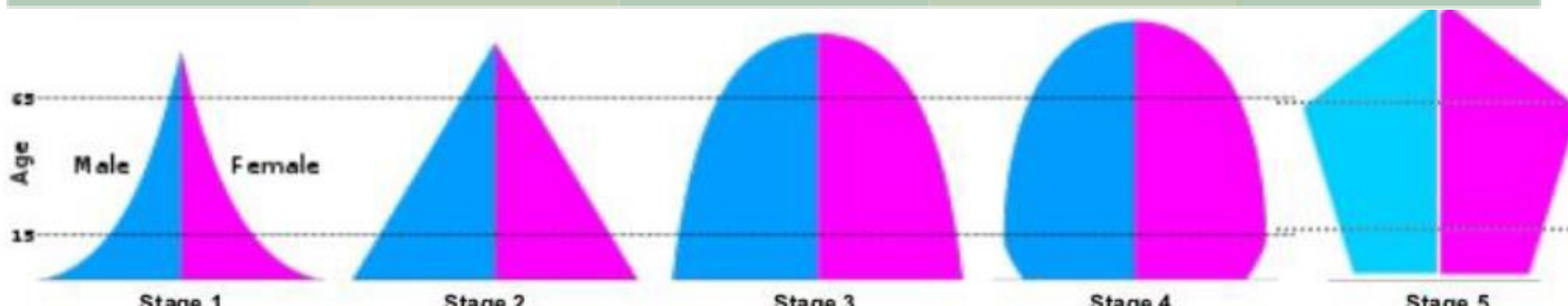
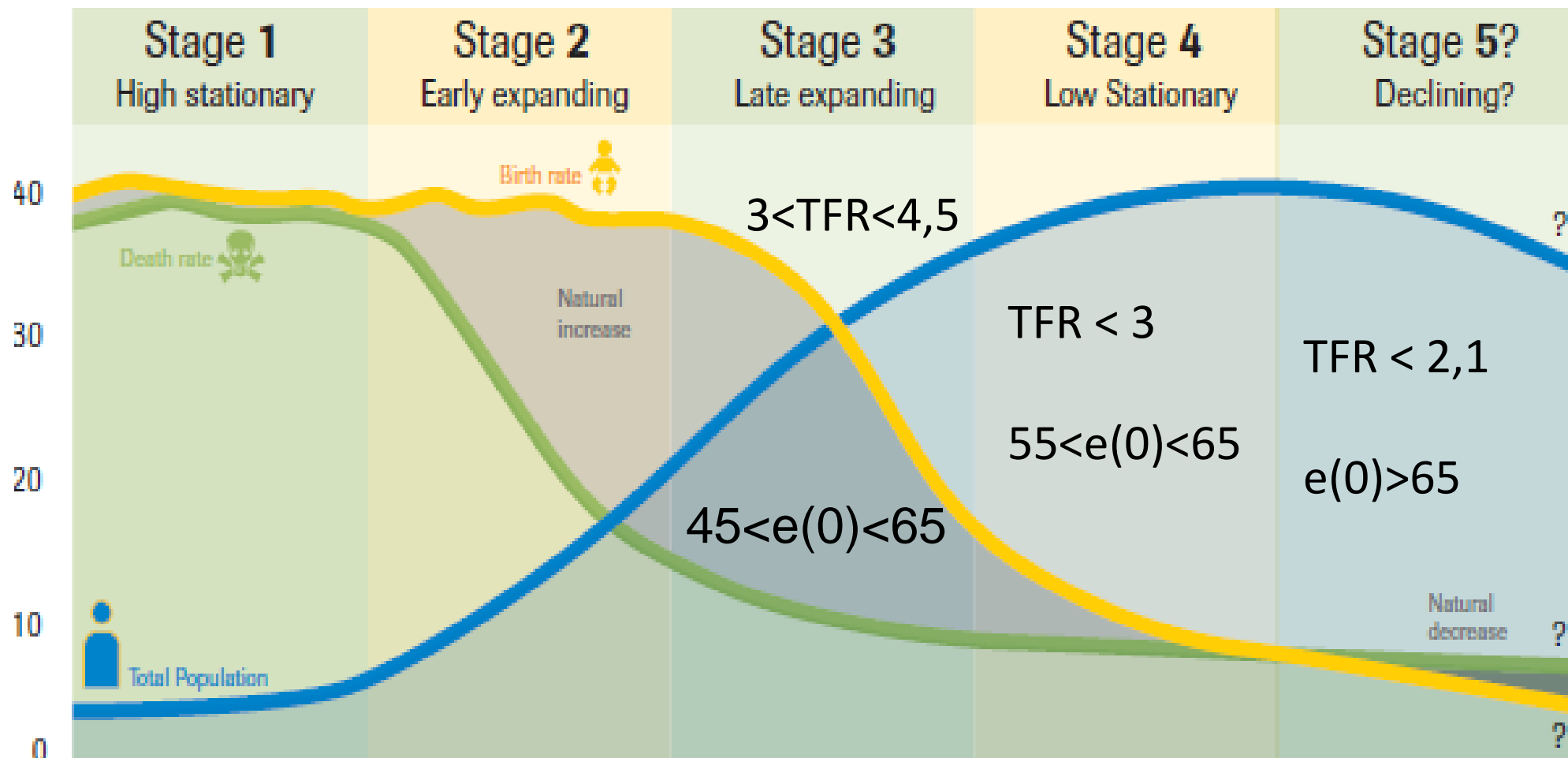
Regionalny wymiar procesów demograficznych.

Województwo lubelskie na tle Polski w kontekście Narodowego Spisu Powszechnego 2021

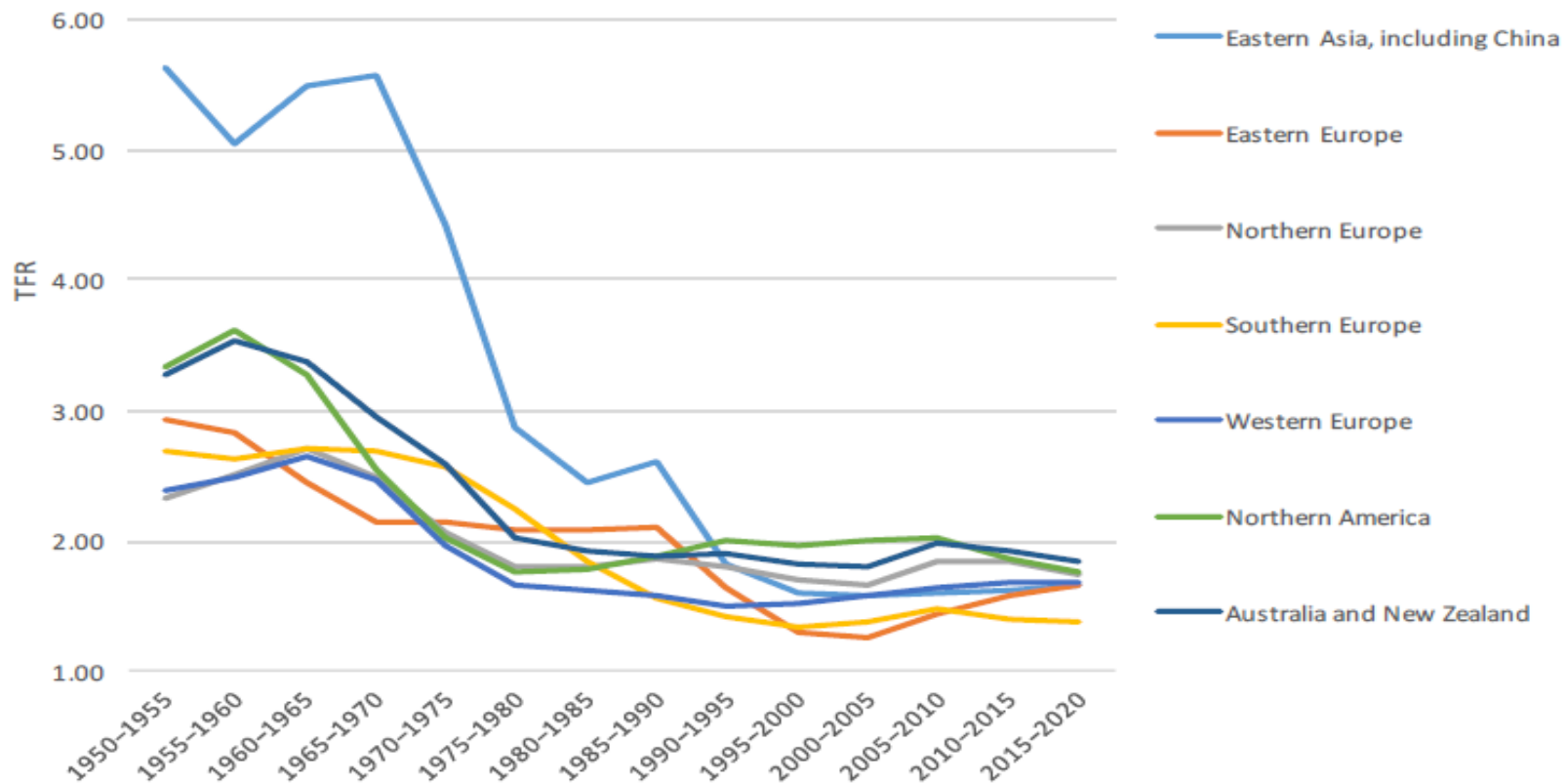
*Urząd Statystyczny w Lublinie  
Rządowa Rada Ludnościowa*

- Zmiany reprodukcji ludności - zróżnicowanie przejścia demograficznego na świecie
- płodność poniżej prostej zastępowalności pokoleń zjawiskiem o charakterze globalnym
- pułapka niskiej płodności ( $TFR < 1,5$ )
- Perspektywy zmian ludnościowych w Polsce – projekcja EUROPOP2019
- Wymiar przestrzenny procesu odtwarzania pokoleń w Polsce

# Przejście demograficzne

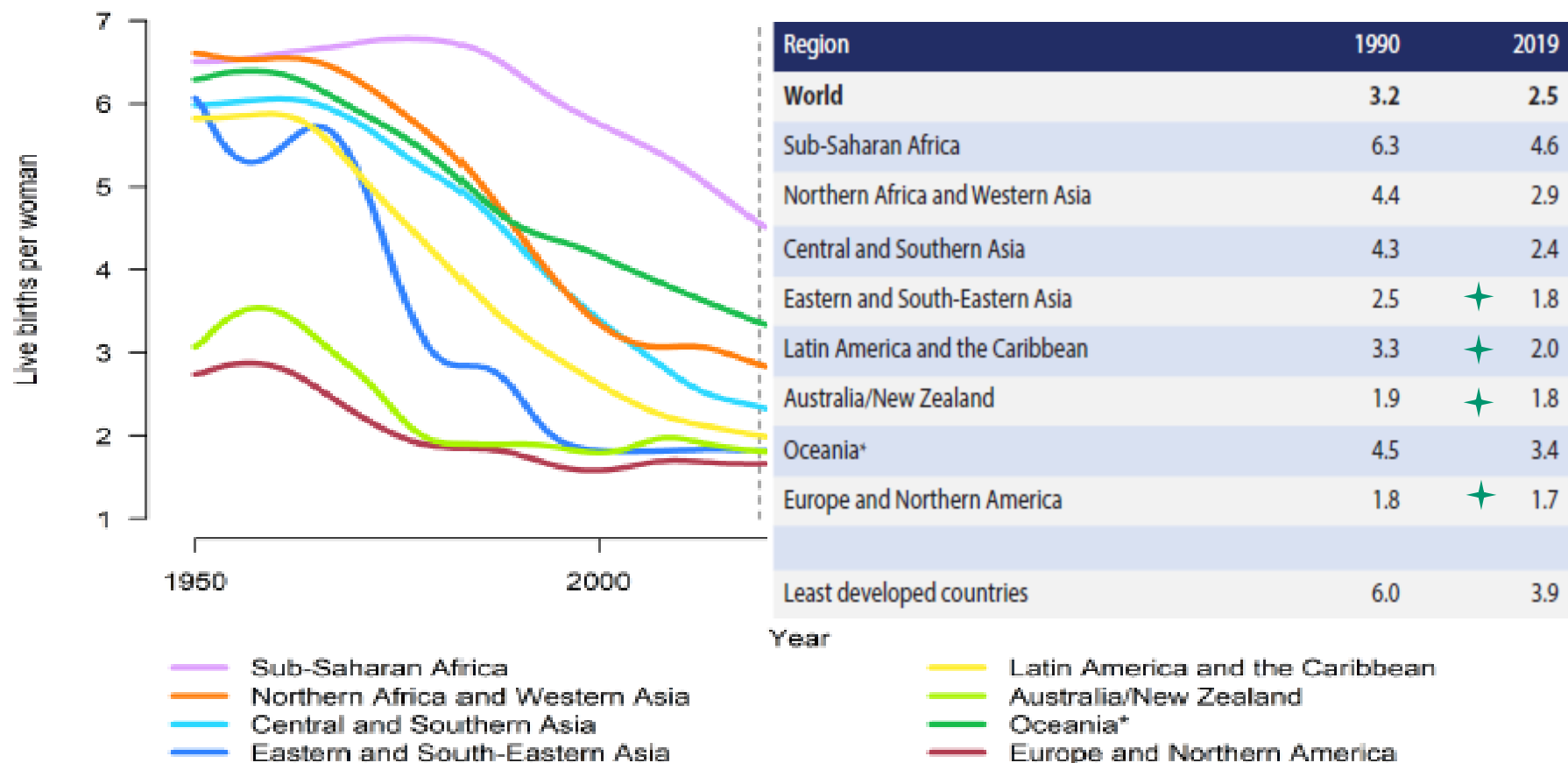


## Spadek dzietności w regionach o TFR < 2,1 w latach 2015-2020



Source: United Nations (2019).

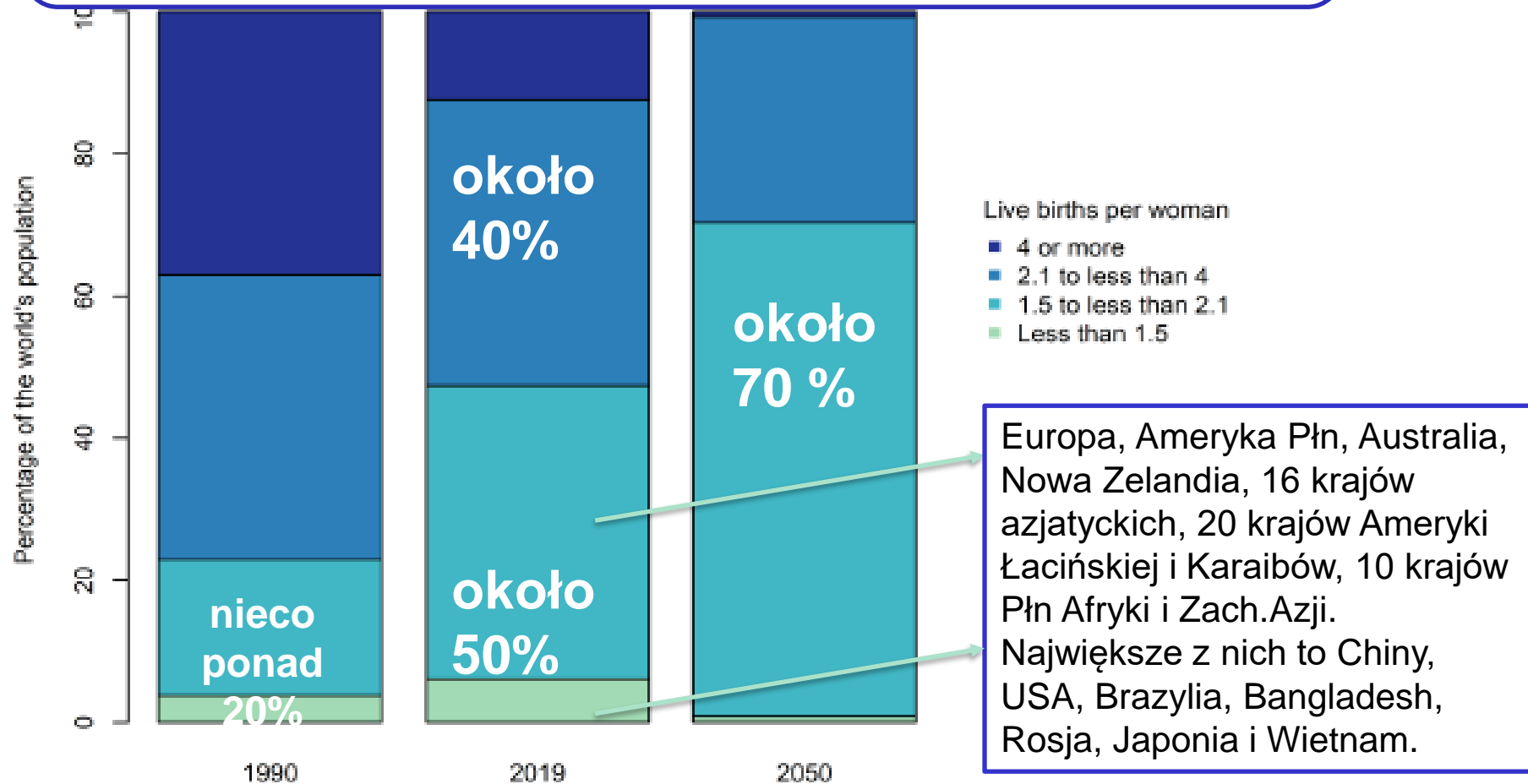
## Zmiany płodności w latach 1950-2019 (TFR)



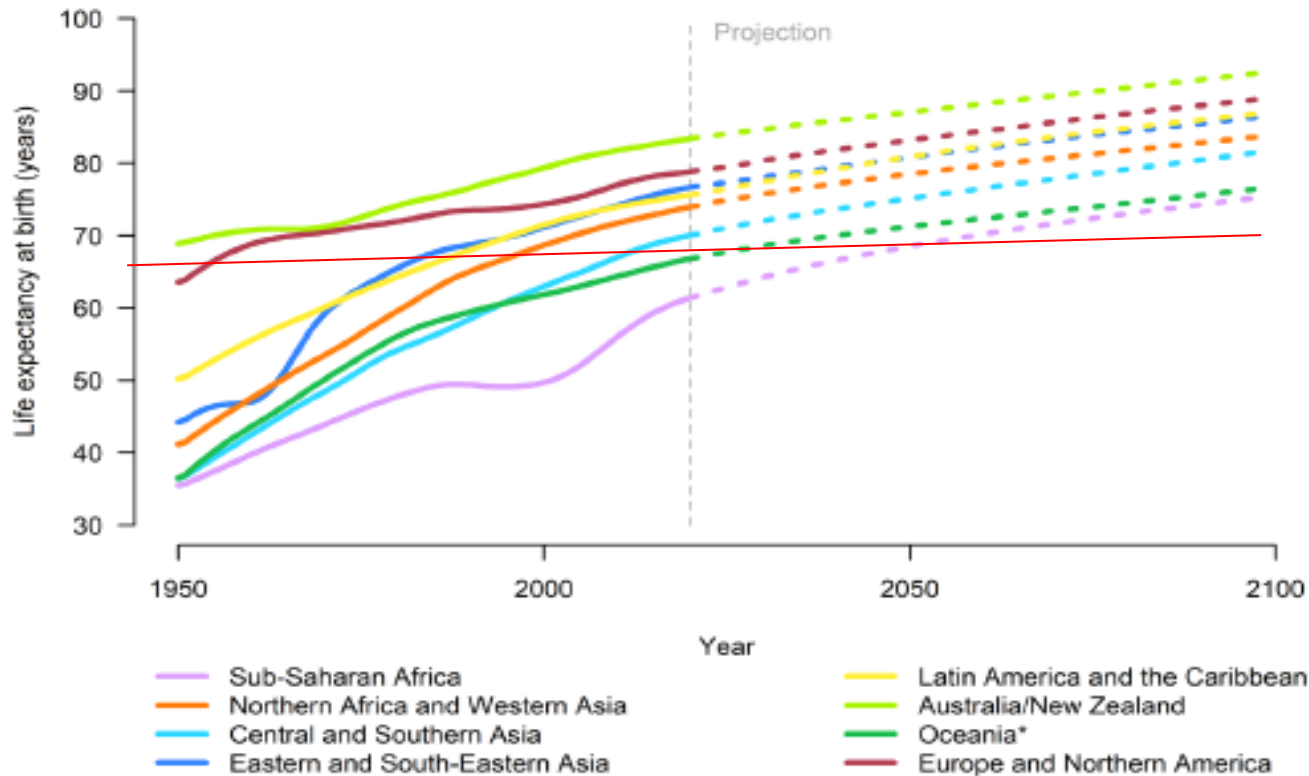
Data source: United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2019). *World Population Prospects 2019*.  
 \* excluding Australia and New Zealand

Źródło: World Population Prospects 2019. Highlights, United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, s. 23, 24

## Ludność świata według wartości współczynnika dzietności, 1990-2019-2050



## Założenia dotyczące umieralności – zmiany $e(0)$ , WPP2019



Źródło: World Population Prospects 2019. Highlights, United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division, s. 29

## Projekcja ludności Eurostatu (EUROPOP2019) dla Polski

### Scenariusz podstawowy, lata 2020 – 2050

- do 2050 r. płodność będzie rosła, ale Polska pozostanie w strefie niskiej dzietności (TFR<1,5) w 2050 r. osiągnie wartość 1,49
- kontynuacja spadku umieralności: wzrost  $e(0)$ , szybszy dla mężczyzn niż dla kobiet; przyrost  $e(0)$  na poziomie 2 – 2,3 lat dla mężczyzn oraz 1,5 – 1,7 dla kobiet;  $e(0)$  dla mężczyzn do 80,7 lat w 2050 r., dla kobiet do 86,9 lat, zaś różnica płci w długości trwania życia zmniejszy się z 7,9 lat do 6,2 lat
- rosnące dodatnie saldo migracji zagranicznych (od 24 tys. w 2020 r. do nieco ponad 47 tys. w 2050 r.), co odzwierciedla proces przekształcania się Polski w kraj imigracyjny

### Ludność rezydująca w 2019 r. – populacja wyjściowa

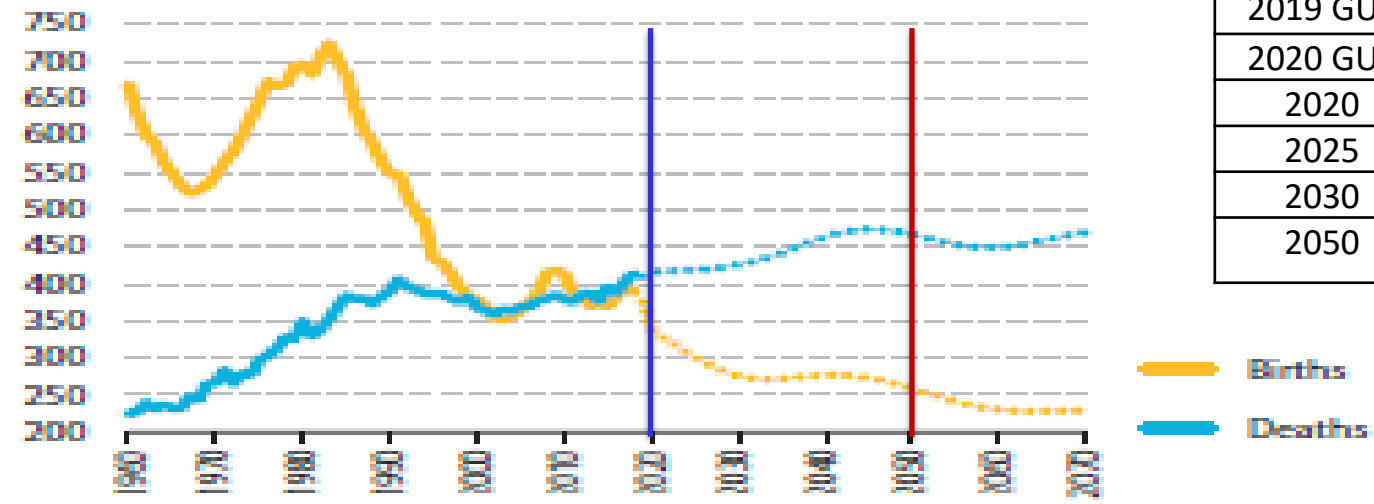
- Spadek liczby ludności o 3,9 mln w latach **2020 – 2050** (o 10,3 %)
- Zmniejszenie się liczby osób w wieku 20 - 64 lata o 5,1 mln (o 22,1%) (potencjalne zasoby pracy)
- Zmniejszenie się liczby osób w wieku 0-19 lat o 2,0 mln (o 26,9%)
- Wzrost liczby osób w wieku 65 i więcej lat o 3,3 mln (o 47,1%)
- Silne zmiany struktury wieku ilustrujące zaawansowane starzenie ludności Polski



# Ruch naturalny ludności w Polsce, 1960 – 2070

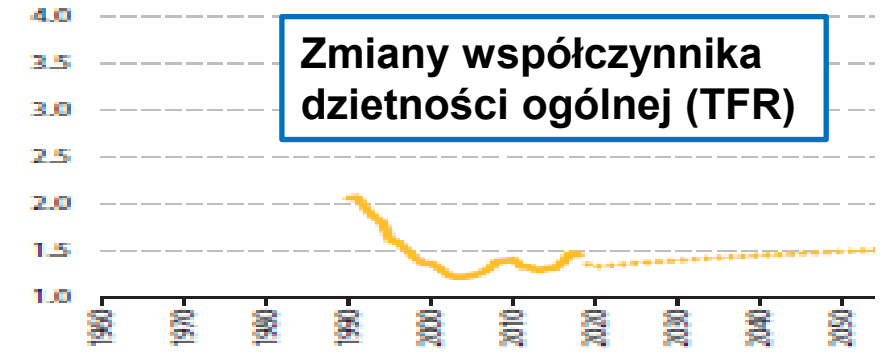
## dane rzeczywiste 1960-2018 i projekcja ludności EUROPOP2019

**Live births and deaths ('000s)**

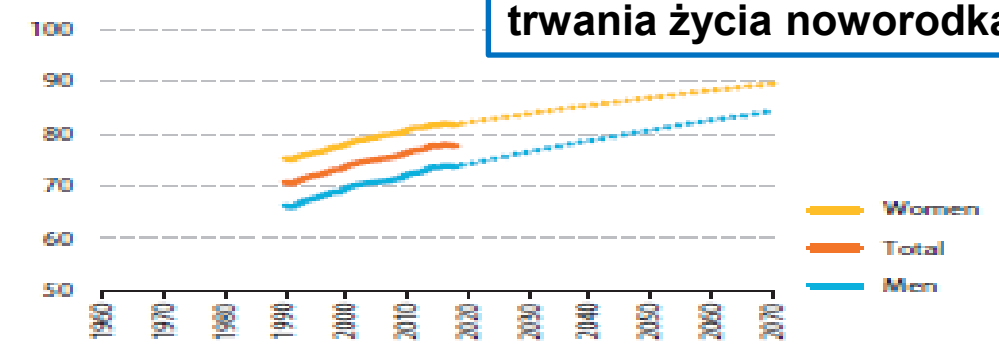


Rok	Urodzenia (tys.)	Zgony (tys.)
2019 GUS	375,0	409,8
2020 GUS	<b>355,3</b>	<b>477,3</b>
2020	<b>337,3</b>	<b>415,4</b>
2025	300,7	418,5
2030	276,2	425,2
2050	258,6	<b>466,1</b>

**Total fertility rate (live births per woman)**



**Life expectancy at birth (years)**

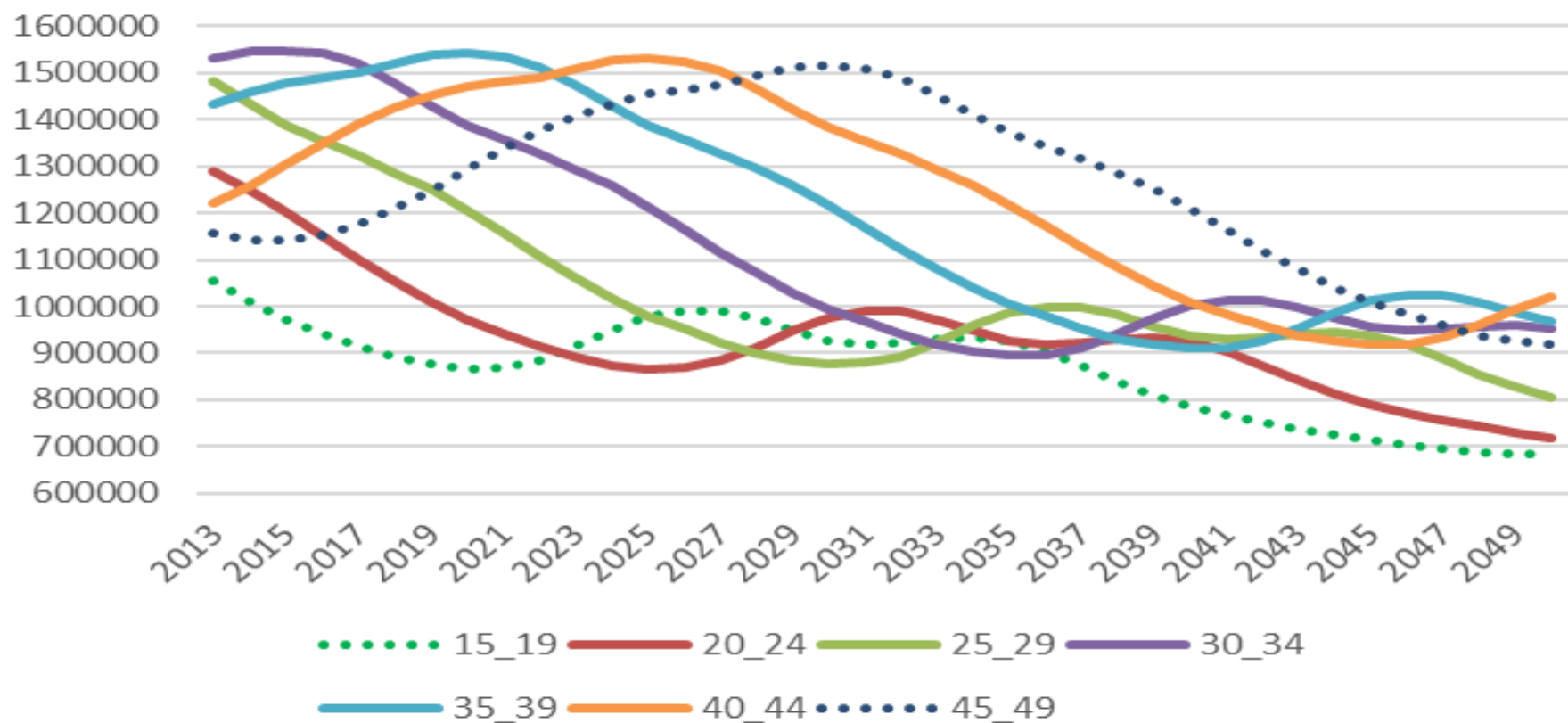


Zmiany oczekiwanego trwania życia noworodka

Źródło: Demographic change in Europe. Country Factsheets.

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/6061533/12509134/Factsheets+EN.pdf>

## Zmiany liczby kobiet w wieku 15-49, 2013-2050



Źródło: dane Eurostatu (ludność rezydująca), dane rzeczywiste i projekcja EUROPOP 2019 dla lat 2020-2050

## SYTUACJA ZDROWOTNA LUDNOŚCI POLSKI I JEJ UWARUNKOWANIA 2020

Pod redakcją:  
Bogdana Wojtyńskiego  
i Pawła Gorzyńskiego

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego  
– Państwowy Zakład Higieny

Warszawa 2020

- s.17: „Analiza danych o długości życia i umieralności mieszkańców Polski wskazuje, że w ostatnim czasie poprawa stanu zdrowia ludności uległa zahamowaniu, co przy wciąż gorszych wskaźnikach zdrowia Polaków w porównaniu z mieszkańcami większości krajów w Unii Europejskiej należy uznać za zjawisko niepokojące”.
- s.44: trend poprawy stanu zdrowia ludności, mierzony spadkiem współczynnikiem zgonów z przyczyn możliwych do uniknięcia oraz długością życia w zdrowiu u mężczyzn uległ nie tylko spowolnieniu, ale nawet odwróceniu po 2016 r.

s.44: „Zasoby dostępne w ochronie zdrowia w Polsce, ich organizacja, sposoby zarządzania, poziom i struktura finansowania oraz motywacja pracowników systemu nie są w stanie zapewnić wystarczającego poziomu spełniania nie tylko obecnych, ale co gorsza, narastających potrzeb zdrowotnych społeczeństwa naszego kraju. **Dane, które publikujemy, są ostrzeżeniem, obrazującym negatywne trendy**”